TIEDEJULKISUUDEN OPINTOKOKONAISUUS

Miten asiantuntijuus tuotetaan julkisuudessa? Miten sosiaalinen media voi edistää asiantuntijuutta ja tieteen julkisuutta? Mitkä ovat keskeisiä suomalaisia tiedeviestinnän instituutioita?

Tieteellinen tieto ja asiantuntijuus ovat saaneet yhteiskunnallisessa keskustelussa uusia haastajia, kun taloudelliset näkökulmat ja teknologiset keksinnöt ovat vallanneet yhä näkyvämmän roolin. Avoimen yliopiston uudessa tiedejulkisuuden opintokokonaisuudessa tarkastellaan tieteen, tutkimuksen ja asiantuntijuuden merkitystä nykyyhteiskunnassa. Uusi kansallisen tiedeviestinnän toimenpideohjelmakin julistaa: Tiede kuuluu kaikille!

Opinnot soveltuvat esimerkiksi tutkijoille, tiedetoimittajille, tiedottajille ja kaikille tiedejulkisuudesta kiinnostuneille. Opiskelijalta edellytetään vähintään perusopintojen laajuista suoritusta jossakin yliopiston oppiaineessa. Opinnoista voi suorittaa joko kokonaisuuden tai yksittäisiä opintojaksoja.

Opintokokonaisuuden tutkintovaatimuksista Helsingin yliopistossa vastaa valtiotieteellinen tiedekunta ja viestinnän oppiaine. Opintokokonaisuuden käytännön toteutuksesta vastaa Avoin yliopisto. Kurssit ovat perustutkintotasoista opetusta.
Osa kursseista toteutetaan yhteistyössä valtiotieteellisessä tiedekunnassa Tiedeviestinnän opintokokonaisuuden kanssa.

TIEDEJULKISUUDEN OPINTOKOKONAISUUS 25 OP LUKUVUOSI 2013-2014

TJ1 Julkinen asiantuntijuus ja tutkimustieto yhteiskunnassa (5 op)
TJ2 Tiedejulkisuuden työpajat (10 op)
TJ2a Tieteestä tiedottaminen (5 op)
TJ2b Tiedejournalismi, (5 op)
TJ3 Asiantuntijuus ja tiedeviestintä sosiaalisessa mediassa (5 op)
TJ4 Tiedeviestinnän instituutiot ja käytännöt (5 op)
TJ5 Tietokirjallisuus ja tiedekasvatus julkisuudessa (5 op)

Opintokokonaisuuden suorittaminen edellyttää vähintään 25 op:n suoritusta.

Kaikille yhteisiä opintojaksoja ovat TJ1 ja TJ3. Muista jaksoista valitaan yhteensä 15 op.

Opintomaksu: 50 e/opintojakso.

Opinnot alkavat syyskuussa 2013.

Katso tarkemmat tiedot opinto-ohjelmasta Avoimen yliopiston verkkopalvelusta www.helsinki.fi/avoin

Tiedejulkisuuden opintokokonaisuutta koordinoi yliopisto-opettaja Salli Hakala, salli.hakala@helsinki.fi

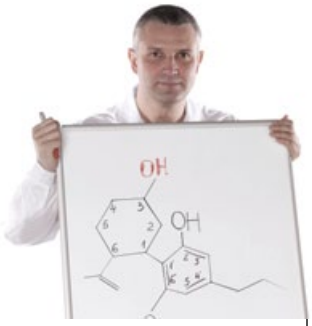

UUSI TIEDEJULKISUUDEN OPINTOKOKONAISUUS

alkaa Helsingin yliopistossa dosentti FT Pirjo Hiidenmaan vetämällä kurssilla 16.9. 2013

TJ1 JULKINEN ASIANTUNTIJUUS JA TUTKIMUSTIETO YHTEISKUNNASSA (5 OP)

Jakson tavoitteena on perehtyä julkiseen asiantuntijuuden eri tieteenalojen näkökulmasta. Tutkijat, tietokirjailijat ja muut asiantuntijat tarvitsevat tutkimuksilleen ja teoksilleen julkisuutta ja yhteiskunta tarvitsee asiantuntijoita.

Kurssista vastaa dosentti FT Pirjo Hiidenmaa. Lisäksi kurssilla vierailee muita tiedejulkisuuden asiantuntijoita. Tiedejulkisuuden ensimmäisen jakson (TJ1) asiantuntijavieraat edustavat laajasti eri tiedealoja ja ovat kukin olleet kehittämässä ja osallistuneet eri tavoin tiedejulkisuuteen ja siitä käytävään keskusteluun Suomessa. Luentojen lisäksi kurssilla pohditaan ryhmätöiden ja erilaisten tapausten avulla julkista asiantuntijuutta ja tieteen yleistajuistamista.

OHJELMA

16.9. klo 17–19.30 Tutkijat ja julkisuus: Missä roolissa ja missä julkisuudessa? Miksi? Miten?
Dosentti FT **Pirjo Hiidenmaa**

18.9. klo 17–19.30 Tiedejulkisuuden eri välineet ja foorumit. Yksisuuntaisesta kaksisuuntaiseen viestintään: vastaanottamisesta osallistumiseen. (ensimmäinen case) **Pirjo Hiidenmaa**.

23.9. klo 17–19.30 Vastuullinen tiedeviestintä. Vieraina Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan pääsihteeri FT **Reetta Kettunen** ja Tutkimuseettisen neuvottelukunnan pääsihteeri FT **Sanna-Kaisa Spoof**. (toinen case)

30.9. klo 17-19.30 Yle ja tiedejulkisuus. Vieraana Yle-arkiston tuottaja, FT **Katja Bargum** (kolmas case)

2.10. klo 17–19.30 Tieteenalakohtaisia käytäntöjä ja eroja. **Pirjo Hiidenmaa** (neljäs case)

7.10. klo 17–19.30 Denialistit tiedeviestinnän uhkana. Vieraana sisätautien professori (emeritus) **Pertti Mustajoki**. (viides case)

TJ2 TIEDEJULKISUUDEN TYÖPAJA (5 OP)

Tiedejulkisuuden työpajoissa (TJ2a ja TJ2b) harjoitellaan käytännössä tieteen yleistajuistamista ja popularisointia. Syksyllä 2013 järjestettävässä Tiedejournalismin työpajassa (TJ2b) harjoitellaan erityyppisten journalististen tekstien tuottamista. Keskeisenä tavoitteena on harjaantua omia tekstejä kirjoittamalla näkemään, miten kieli ja sen myötä journalismi tulkitsevat ja rakentavat todellisuutta – eivät vain neutraalisti kuvaa sitä. Journalistiset käytännöt edellyttävät rajauksia ja näkökulmavalintoja, joiden nojalla tieteelliset prosessit ja tieteen tulokset voidaan merkityksellistää hyvin eri tavoin.

Työpaja nivoutuu kiinteästi Avoimen yliopiston syksyllä järjestämään **Studia Generalia -luentosarjaan MUUTTUVA ILMASTO** Porthania, luentosali PI, Yliopistonkatu 3.

Luennot voi kuunnella myös verkossa suorina lähetyksinä tai tallenteina. Opintojakso toteutetaan verkkokurssina Moodle-oppimisympäristössä. **Työpajan orientaatioluennosta 24.9. ja palauteluennosta 14.11. tehdään myös tallennettavat verkkoluennot.**

Opintojakson suorittaminen edellyttää Studia Generalia -sarjan aikatauluun sitoutumista, koska jokaiseen luentokertaan liittyy oppimisympäristöön palautettava oma harjoitustehtävä ja muiden tehtävien mahdollinen kommentointi verkkoympäristössä.

OHJELMA – STUDIA GENERALIA

3.10. Ilmastohistoria ja asutus
Professori **Juha Karhu**: Maapallon ilmastohistoria
Professori **Mika Lavento**: Ilmaston muutos ja asutuksen kehitys
Tilaisuuden puheenjohtaja: Vararehtori **Kimmo Kontula**

10.10. Mallit ja ennustaminen
Pääjohtaja **Petteri Taalas**, Ilmatieteen laitos: Ilmastonmuutoksen mallintaminen
Johtaja **Juhani Damski**, Ilmatieteen laitos: Sääennusteet ja niiden hyödyntäminen
Tilaisuuden puheenjohtaja: Professori **Maija Aksela**

17.10. Kasvit ja eläimet
Professori **Mar Cabeza**: Muuttuvat eliölajistot
Professori **Jouko Rikkinen**: Ilmastonmuutos ja metsäluonto
Tilaisuuden puheenjohtaja: Professori **Ilkka Hanski**

24.10. Maa, ilma, ihminen
Professori **Markku Kulmala**: Pienhiukkaset ja ihminen
Professori **Heikki Peltola**: Ilmastonmuutos ja terveys
Tilaisuuden puheenjohtaja: Dosentti **Pirjo Hiidenmaa**

31.10. Uhat, epäilyt ja ratkaisut
Professori **Atte Korhola**: Loppuuko ilmastokeskusteluista happi?
Dosentti **Hannele Cantell**: Voinko itse vaikuttaa?
Tilaisuuden puheenjohtaja: Professori **Laura Kolbe**

7.11. Kansainväliset sopimukset
Dosentti **Kati Kulovesi**: Sopimukset ja ilmastonmuutoksen hallinta
VTT **Antto Vihma**: Ilmastonmuutos, kansainvälinen yhteistyö ja turvallisuus
Tilaisuuden puheenjohtaja: Dosentti **Teija Tiilikainen**